

TAÐ STØRSTA SÍÐANI NÜRNBERG

Tríati ár aftan á ræðustýrið hjá Khmer Rouge í Kambodja fáa kambodjabúgvar og onnur kanska at vita, hvussu eitt stýri kann fara so illa við sínum fólki, sum teir reyðu khmerarnir gjørdi. Fýra av leiðarunum skulu nú standa til svars fyri gerðir sínar

±Ieng Sary, Khieu Samphan, Ieng Thirith og Noun Chea

Mynd: Reuters

Árni Joensen

Nuon Chea, Khieu Samphan, Ieng Sary, Ieng Thirith. Nøvnini siga ikki so nógv í dag, men í sjevtíðunum vóru hesi millum teirra, sum stýrdu Kambodja við ómenniskjaligum harðskapi. Mánadagin komu tey aftur fram á altjóða pallin. Hóast øll fyra eru farin um tey áttati, sleppa tey ikki undan at svara fyri illgerðir sínar. Kambodjabúgvar krevja, at tey verða revsað, so søgan um tað ræðuliga tíðarskeiðið kann fáa ein enda.

Tey fyra sótu still og lurtaðu, meðan ákærunar ímóti teimum vórðu lisnar upp í rættarhølinum hjá tí serliga ST-dómstólinum í Phnom Penh. Fyrrverandi forsetin Khieu Samphan, fyrrverandi uttanríkisráðharrin Ieng Sary, fyrrverandi almanna-málaráðharrin Ieng Thirith og fyrrverandi "bróður nummar tvey" Noun Chea lótu ikki við seg koma, tá tey formliga fingi at vita, at tey eru ákærð fyri brotsverk ímóti mannaættini og fólkaamorð undir stýrinum hjá Khmer Rouge, sum gjørdi av við meiri enn 1,7 millión fólki í árunum frá 1975 til 1979.

Tey fyra, sum hava sitið í varðhaldi síðani 2007, nokta seg sek í øllum ákærunum. Tey hava eisini sýtt fyri at arbeiða saman við ákæruvaldinum, sum vil hava

Pol Pot var leiðari í ræðustýrinum. Hann doyði í 1998

Mynd: AFP

eina nágreiniliga lýsing av framferðini hjá ræðustýrinum, og tí er tað ikki vist, at nakar teirra fer at greiða sínum landsmonnum frá, hví tey gjørdi, sum tey gjørdi, og hvat fekk tey til at gera tað.

Vilja hava sannleikan

Uttanríkisráðharrin hjá ræðustýrinum, Ieng Sary, hevur mótmælt, at hann er drigin fyri rættin, tí hann fekk grið, tá samráðingar vóru við reyðu khmerarnar um at fáa teir at geva seg

yvir. Men kambodjabúgvar vilja ikki lata nakran av teimum fyra sleppa.

– Tey skulu viðganga sínar illgerðir, og eg vænti, at fólk fara at gera vart við seg, um tey fyra ikki koma við sannleikanum um tað, sum hendi, sigur Sem Hoen við tíðindastovuna Reuters. Sjálv misti hon fyra næstringar undir ræðustýrinum, og mánadagin var hon komin í rættarhølið at hyggja og at lurtu.

Í fyrsta umfari verða eingi prógv lögð fram, men fleiri

vitni skulu avhoyrast. Sjálvt rættarmálið ímóti teimum fyra byrjar í september og kann vara fleiri ár. Øll eru farin um tey áttati, og heilsan er heldur ikki góð longur, og tí er tað als ikki vist, at tey liva so leingi, at tey verða dømd á lívi.

Tað størsta síðani Nürnberg

ST-dómstólurin fyri Kambodja, sum bleiv skipaður í 2005, hevur verið fyrri atfinningum, tí fleiri halda, at hann hevur arbeitt alt ov seint. Tey, sum

hava innlit í viðurskiftini, siga við Reuters, at skipanin hevur víst seg at vera sera tung, og at tað er orsök til, at bara eitt umboð fyri Khmer Rouge-stýrið hevur fingið dóm hesi seks árin, síðani dómstólurin kom. Tann dómurin fall í fjør, tá Kaing Guek Eav, sum var ein av fongsulsstjórunum hjá ræðustýrinum, fekk 30 ára fongsul fyri at hava havt ábyrgdina av, at 15.000 fólk doyðu.

Rættarmálið ímóti Nuon Chea, Khieu Samphan, Ieng

Sary og Ieng Thirith verður tann stóra royndin hjá ST-dómstólinum fyri Kambodja. Men hetta er heldur ikki nakað vanligt rættarmál, sigur ákærin Andrew Cayley:

– Hetta er tað størsta og mest torgreidda rættarmálið síðani Nürnberg-uppgjerdina aftan á Nazi-stýrið í Týsklandi, sigur hann við AFP.

(Kelda: Aftenposten)

arni@sosialurin.fo